

Archeologienota met beperkte samenstelling

Gent, Koningin Fabiolalaan Aanpassing
(Rinkkaai)

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Archeologische verwachting	2
2.3	Impactbepaling	2
2.4	Bepalingen van de maatregelen	2
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	2
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	3

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Gent, Koningin Fabiolalaan Aanpassing (Rinkkaai)
Ligging	Koningin Fabiolalaan, Gent, Oost-Vlaanderen
Kadaster	Gent, Afdeling I, 193a
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2023-0004
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (Projectcode2022J120)

Actoren

Auteur	Lien Van der Dooren (archeoloog)
Betrokken actoren	NVT
Betrokken derden	NVT

Plangebied

Oppervlakte plangebied	16.073 m ²
Kartering gewestplan	Gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut (0200)

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹, tenzij anders vermeld.

¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het plangebied is gelegen in het westelijke gedeelte van de oude Sint-Pieters-Aaigemwijk, ten westen van het huidige Sint-Pieters-station. Deze wijk is van Frankische oorsprong en maakte tot 1795 deel uit van Sint-Pieters-extra-muros. In deze wijk was er tot 1870 slechts sporadische bebouwing.

Op het einde van de 19e eeuw wordt het terrein voor de eerste maal opgehoogd ten behoeve de uitbreiding van de spoorinfrastructuur rond Station Gent Sint-Pieters.

Na de Eerste Wereldoorlog wordt uiteindelijk de Leie rechtgetrokken waarna vervolgens in de jaren 1930 het gebied tussen de spoorweg en de Leie, waaronder de Snepkaai en Gorunakaai, verder wordt geurbaniseerd. Het grootste deel van de Koningin Fabiolalaan, vroeger dus Afsneelaan, werd pas na de Tweede Wereldoorlog bebouwd.

2.2 Archeologische verwachting

Het plangebied werd niet specifiek bij naam vermeld in de historische bronnen. Voor de oudere perioden (steentijden-metaaltijden-Romeinse periode) is er niets voorhanden wat betreft historische of archeologische bronnen die relevant zijn voor het plangebied. Op de historische kaarten staan ter hoogte van het plangebied enkel velden en weiland afgebeeld, dit zeker tot 1838.

Aan de hand van de historische informatie, het kaartmateriaal en de resultaten van het voorgaande onderzoek (ID17705) kan met zekerheid gezegd worden dat er geen relevante archeologische waarden in het plangebied aanwezig zijn.

2.3 Impactbepaling

Gezien de opmaak van de archeologienota gebeurde binnen het kader van een verkavelingsvergunning, werd uitgegaan van een volledige verstoring.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Het besluit van dit bureauonderzoek wordt zonder wijziging overgenomen uit het voorgaande vooronderzoek, de reeds in akte genomen archeologienota "Vooronderzoek Gent Gent, Koningin Fabiolalaan – Aanpassing" (ID17705).²

Het is namelijk nog steeds geldig in kader van de nieuwe verkavelingsaanvraag.

"Het onderzoeksgebied kan ingedeeld worden in 2 zones. Een eerste zone (rode boorpunten) waarin het archeologisch profiel verstoord is volgens de boringen en een tweede zone waar de begraven bodem wel is vastgesteld (groene boorpunten) (Figuur 8). De meerderheid van de boringen heeft dus een duidelijk A-horizont op ca. 650 cm onder het huidige maaiveld, met daaronder verschillende horizonten/lagen die wijzen op een erg natte ondergrond bovenop een geërodeerd Pleistoceen. Daarnaast toont de bodemkaart aan dat de gebieden rond het projectgebied vrij nat zijn. Deze bodems zijn in het verleden onaantrekkelijk geweest voor gebruik door de mens, op uitzondering van sites met walgracht. Alhoewel een intact archeologisch loopvlak werd geregistreerd, waren de condities voor

² PIETERS 2021

bewoning zeer laag, zowel voor de prehistorie als latere historische periodes. Een beeld dat ook uit historische kaarten en bronnen reeds naar voren werd geschoven. In dergelijke moerassige contexten zijn de enige mogelijke vondstcategorieën zaken zoals rituele depots, afvaldump, visfinken, bruggen, knuppelpaden, voordren en organische vondstcategorieën zoals bot, hout en leer etc. ... maar die verwachting is dermate vaag en moeilijk prospecteerbaar. Het potentieel op kenniswinst is dermate laag waardoor geen verder archeologisch (voor)onderzoek kan geadviseerd worden. Door de lage archeologische verwachtingen stelt BAAC vast dat verder vooronderzoek voor het plangebied aan de Fabiolalaan te Gent niet te verantwoorden is. Over het algemeen kan gesteld worden dat de complexwaarde van het onderzoeksgebied te laag is om verder onderzoek aan te raden. Maar ook de technische implicaties die gepaard zouden gaan met verder archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem zijn moeilijk te verantwoorden. Denk maar aan de metershoge ophoging die archeologisch vooronderzoek met ingreep zoals bijvoorbeeld proefsleuven bijna onmogelijk maken. Onderzoek in dergelijke situaties kan, maar brengen een dermate hoge extra kost met zich mee dat dit gezien de lage kans op kenniswinst maatschappelijk onverantwoord is. Daarbij heeft het milieuonderzoek aangetoond dat ter hoogte van het plangebied een zwaar vervuilde zone is vastgesteld. Dergelijke vervuilde zones zijn een bedreiging voor de gezondheid. Bij archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem zouden dus ook extra voorzorgsmaatregelen moeten getroffen worden, die het onderzoek wellicht nog complexer zouden maken en de veiligheid van de onderzoekers nog moeilijk te garanderen is. Er werd tijdens het voorgaande onderzoek in kader van archeologienota 669 door middel van het bureauonderzoek en landschappelijke boringen voldoende informatie gegenereerd om de lage archeologische waarde van het onderzoeksgebied te staven.”³

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er voldoende informatie over de afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon bijgevolg voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek⁴ is verder vooronderzoek niet aangewezen.

³ PIETERS 2021

⁴ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3